

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSUT- SKOTTETS BETÄNKANDE 17/2001 rd

Regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av 10 a § lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården och 11 § militär- understödslagen

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 2 maj 2001 en proposition med förslag till lagar om ändring av 10 a § lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården och 11 § militärunderstödslagen (RP 61/2001 rd) till social- och hälsovårdsutskottet för beredning.

Lagmotioner

I samband med propositionen har utskottet behandlat en lagmotion med förslag till lag om ändring av 10 § lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården (LM 64/2000 rd — Esa

Lahtela /sd m.fl.), som remitterades till utskottet den 25 maj 2000, och en lagmotion med förslag till lag om ändring av 10 och 10 a § lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården (LM 41/2001 rd — Marjatta Stenius-Kaukonen /vänst m.fl.), som remitterades till utskottet den 9 maj 2001.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringssekreterare Anne Palonen, social- och hälsovårdsministeriet
- juristen Mikko Horko, Folkpensionsanstalten.

PROPOSITIONEN OCH LAGMOTIONERNA

Propositionen

Regeringen föreslår ändringar i lagen om klientavgifter inom social- och hälsovårdslagen och militärunderstödslagen. Enligt förslaget skall sysselsättningspenning och reseersättning som betalats som utkomststöd under tiden då en person deltar i arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte, ersättning för uppehälle som betalats som arbetsmarknadsstöd eller ersättning för uppehälle enligt lagen om rehabiliteringspenning inte beaktas som klientens och familjens inkomster när klientavgiften för dagvård eller vårdtillägg enligt lagen om stöd för hemvård och privat vård

av barn fastställs eller då militärunderstöd beviljas.

Lagarna avses träda i kraft samtidigt som lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte, dvs. den 1 september 2001.

Lagmotionerna

I lagmotion LM 64/2000 rd föreslås att 10 a § lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården ändras så att den dagliga ersättning för uppehälle som betalas till studerande inom arbetskraftspolitisk vuxenutbildning inte räknas som inkomst när dagvårdsavgift fastställs.

I lagmotion LM 41/2001 rd föreslås att vårdbidrag för pensionstagare inte skall räknas som inkomst när avgift för barndagvård fastställs. Dessutom föreslås i motionen att vårdbidrag för

pensionstagare inte skall beaktas när klientavgifter för öppen vård hemma och långvarig institutionsvård fastställs.

UTSKOTTETS STÄLLNINGSTAGANDEN

Motivering

Av de orsaker som framgår av propositionens motivering och med stöd av erhållen utredning finner utskottet propositionen behövlig och ändamålsenlig. Utskottet tillstyrker lagförslagen med följande ändringar.

Utskottet föreslår att förteckningen i 10 a § lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården över de inkomster som inte beaktas när klientavgiften för dagvård fastställs förutom förmånerna i propositionen skall omfatta vårdbidrag för pensionstagare och ersättning för uppehålle till studerande i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning. Utskottet föreslår samma komplettering i förteckningen i 11 § militärunderstödslagen över de inkomster som inte beaktas när militärunderstöd beviljas. Båda stöden är vad avgiftsgrunden beträffar helt jämförliga med inkomsterna i paragraferna och något särskilt skäl att beakta dem föreligger inte.

Enligt 2 § 6 punkten lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte (189/2001) avses med ersättning för uppehålle ersättning per dag som med stöd av 17 § lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning (763/1990) betalas till den som får arbetsmarknadsstöd och deltar i arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte. Dessutom sägs det i 4 § i samma lag att om det i någon annan lag eller i bestämmelser som utfärdats med stöd av någon annan lag hänvisas till ersättning för uppehålle, skall hänvisningen anses gälla också ersättning för uppehålle som betalas för tiden för arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte, om inte något annat följer av lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte. Därmed blir den föreslag-

na bestämmelsen i lagen om klientavgifter tillämplig, vilket innebär att den ersättning för uppehålle som betalas för tiden för arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte räknas till inkomster som inte beaktas när den i propositionen avsedda klientavgiften fastställs. Ersättningen för uppehålle beaktas inte heller när militärunderstöd beviljas.

Utskottet har vid behandlingen av propositionen fäst uppmärksamheten på frågan om hur olika socialskyddsförmåner beaktas och de varierande inkomstbegreppen när förmåner beviljas eller klientavgifter fastställs. Det bör absolut med det snaraste utredas om bestämmelserna gällande de inkomster som ligger till grund för klientavgifterna är ändamålsenliga. Utskottet finner det viktigt att bestämmelserna inte skiljer sig från varandra utan särskild anledning, eftersom oenhetliga inkomstbegrepp kan leda till en brokig tolkningspraxis.

Utskottet har ändrat lagförslagen utifrån propositionen. Eftersom utskottet i sitt ändringsförslag beaktat lagmotion LM 64/2000 rd i sin helhet och lagmotion LM 41/2001 rd delvis, föreslår utskottet att de förkastas.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår social- och hälsovårdsutskottet vördsamt

att lagförslagen godkänns med ändringar (Utskottets ändringsförslag) och

att lagmotionerna LM 64/2000 rd och LM 41/2001 rd förkastas.

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om ändring av 10 a § lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 3 augusti 1992 om klientavgifter inom social- och hälsovården (734/1992) 10 a § 3 mom., sådant det lyder i lag 1134/1996, som följer:

10 a §

*Inkomster som ligger till grund för bestämman-
de av dagvårdsavgift*

— — — — —
Som inkomster skall inte beaktas barnbidrag, vårdbidrag för barn, vårdbidrag för pensionstagar, bostadsbidrag, handikappbidrag, sjukvårds- och undersökningskostnader som betalas på basis av olycksfallsförsäkring, militärunderstöd, fronttillägg, studiepenning, vuxenstudiepenning, studiestödets bostadstillägg, (utesl.)

sysselsättningspenning och reseersättning som betalas som utkomststöd, ersättning för uppehälle enligt lagen om rehabiliteringspenning (611/1991), ersättning för uppehälle enligt lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning (763/1990), stipendier som betalas på grund av studier och inte heller andra motsvarande understöd eller ersättningar för kostnaderna för familjevård eller stöd för hemvård av barn.

— — — — —
Ikraftträdelsebestämmelsen
(Som i RP)

2.

Lag

om ändring av 11 § militärunderstödslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i militärunderstödslagen av den 20 augusti 1993 (781/1993) 11 § 1 mom. 2 punkten och fogas till 11 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrat i lag 1266/1995 och 986/1996, en ny 2 a, (utesl.) 2 b och 5 a punkt som följer:

11 §

Inkomster och tillgångar som skall beaktas

När understöd beviljas beaktas de faktiska inkomster som står till sökandens och dennes i 4 § avsedda familjemedlemmars förfogande under tjänstgöringstiden. När understöd beviljas med

stöd av 10 a § beaktas inte dessa familjemedlemmars inkomster. Som inkomst beaktas inte:
(2 punkten som i RP)

2 a) ersättning för uppehälle enligt lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning (763/1990),
(2 b punkten som i RP)

ShUB 17/2001 rd — RP 61/2001 rd

*5 a) vårdbidrag för pensionstagare enligt
folkpensionslagen (347/1956), (Ny)*

Ikraftträdelsebestämmelsen
(Som i RP)

Helsingfors den 5 juni 2001

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Marjatta Vehkaoja /sd
vordf. Timo Ihamäki /saml
medl. Eero Akaan-Penttilä /saml
Merikukka Forsius /gröna
Tuula Haatainen /sd
Inkeri Kerola /cent
Niilo Keränen /cent
Valto Koski /sd
Marjaana Koskinen /sd

Pehr Löf /sv
Juha Rehula /cent
Päivi Räsänen /kd
Sari Sarkomaa /saml
Arto Seppälä /sd
Marjatta Stenius-Kaukonen /vänt
Raija Vahasalo /saml
Jaana Ylä-Mononen /cent.

Sekreterare vid behandlingen i utskottet var
utskottsrådet Eila Mäkipää.